
Un dels meus somnis i reptes musicals de la meua carrera musical (encara que m'imaginava que el duria a terme a la dècada dels meus 40 o 50) era compondre un concert per a piano solista i orquestra simfònica. Defensar des del piano un viatge musical amb un vestit orquestral bell i potent, a la meua manera, sense voler ser el que no som, ni intentar superar ningú a la història i tradició del repertori dels grans concerts per a piano i orquestra que tants compositors han escrit en els darrers segles.

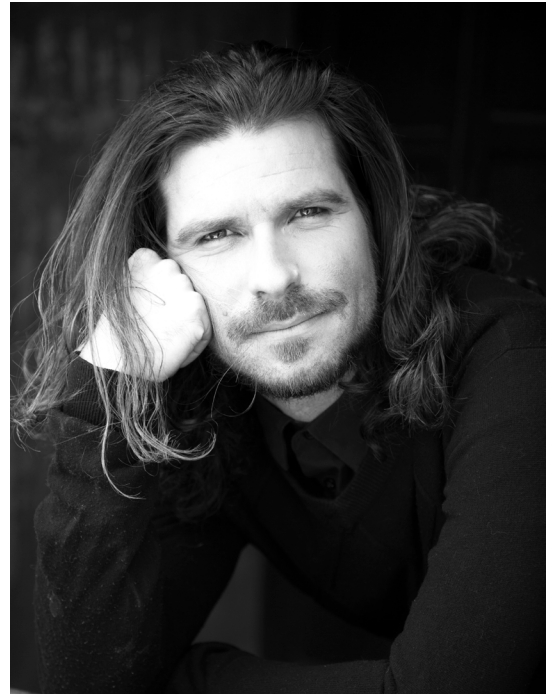
Va ser en acabar un concert de la meua versió del Rhapsody Blue de Gerswhin amb la Simfònica del Vallès el 2022, quan, mig de broma, els vaig comentar que tenia ganes de crear un piano concerto propi, personal, lliure, i sentir-me compositor, improvisador i intèrpret al mateix moment.

Ràpidament, el gerent de l'orquestra em va telefonar entusiasmat i em va dir que si m'hi animava, m'ho encarregaven, i a l'any següent ho estrenaríem al Palau de la Música, a Barcelona. Era un regal de la vida i, a la vegada, un exigent nou repte, una feinada que em semblava un talaiot personal, de la qual no tenia clar si en sortiria ben parat, i si arribaria a temps de tenir-la per a l'estrena, tenint en compte que tenia un fill de dos anys, i cent concerts a l'any per tantes bandes del món, sense aturar de viatjar.

Però bé, vaig acceptar, em vaig il·lusionar amb el repte i em vaig posar mans a l'obra, visualitzant què volia contar. A mesura que passaven els mesos i ja començava a tenir els temes principals que formarien part del concert, em vaig adonar que preferia fer un viatge musical ininterromput en lloc de fer el tradicional concert de piano en tres moviments separats. A més, per la contundència d'algunes parts, i un punt tosc i la idea de la construcció i suma d'elements i esforç, vaig imaginar com si la partitura fos una construcció de pedres i més pedres. De sobte, rumiant, em va aparèixer la imatge del talaiot, i vaig sentir que havia de batiar el meu primer concert per a piano i orquestra amb aquest nom, ja que hi havia molt en comú entre l'obra, la feinada que era i les meues experiències als poblats talaiòtics de l'estimada Menorca.

Us cont que alguna de les experiències sensorials i místiques més profundes que he viscut a la vida, a l'illa, les he viscut en nits de lluna plena en alguns dels nostres poblats talaiòtics. Hores de meditacions o de festa, íntima o compartida, que es van dilatar en el temps i van esdevenir hores eternes i que no he oblidat, profundes, espirituals, lúdiques... Moments màgics en què potenciava l'escolta, l'observació, la sensibilitat i la connexió amb mi mateix i amb l'espai i la natura: els sons dels galls que es comuniquen entre ells a la matinada, a 360 graus i a molta distància entre ells, el silenci i el so, els cels, la lluna i les estrelles, el vent. Tot, en conjunt, m'ha fet viure experiències especials en aquelles roques tan contundents i en un espai tan tel·lúric i únic.

A l'inici del concert comencen les cordes, com si vinguessin de lluny, de temps passats i remots, i el piano, com recitatiu, comença a contar una història, amb la

resposta contundent de tota l'orquestra, i és un tribut als tenors di vitti de la gegant i agermanada illa de Sardenya, a la qual hi he anat unes quantes vegades, amb la també seva fascinant cultura talaiòtica. El concert passarà per diferents paisatges fins a culminar en un gran tutti, en una festa apoteòsica i col·lectiva, també essència de la nostra terra i les seves festes. Les parts més contundents i festives del concert evolucionen cap a les parts més meditatives, reflexives, misterioses, i avancen cap a un cant més expressiu que vol connectar amb el pas del temps i la permanència dels poblats des de l'antiguitat fins a arribar a aquestes nits de lluna del segle XXI.

Tot ho vaig compondre durant l'any previ a què la UNESCO declaràs com a patrimoni mundial aquestes construccions i poblats de més de tres mil anys d'antiguitat, que ja ens representen arreu del món i que, com tot el que hi ha a l'illa, devem preservar, cuidar i valorar. Perquè la vida i els recursos són fràgils, i ràpidament tot es pot fer malbé i esvaire com l'arena que s'escola entre els dits de les mans.

Especialment, vull donar les gràcies al meu company i amic de l'ànima, el músic maonès Francesc Llompart, ja que des del primer moment de l'encàrrec li vaig demanar que fos el meu aliat per dur a terme junts l'orquestració simfònica. En Xesc i jo som amics des dels dotze anys, i en cada moment vam entendre el que volíem explicar, i reflectir-ho en aquesta exigent partitura que avui escoltareu en estrena absoluta a Menorca. Sense ell, aquest concert no seria igual.

Que gaudiu de l'estrena de Talaiot, el meu primer concert per a piano i orquestra, dedicat a Menorca, a tots vosaltres, pels que van viure en aquesta terra durant milers d'anys i pels que vindran. Passat, present i futur.

Marco Mezquida Mateos
Setembre de 2024
